

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola

Sreda, 1. september 2004 / 120 minut

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Od devetih vprašanj jih izberite sedem, na katera boste odgovarjali, in obkrožite njihove zaporedne številke. Pri ocenjevanju se bodo upoštevali samo ti odgovori. Pišite v izpitno polo, v za to določen prostor, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom, in to čitljivo.

Vse naloge so ovrednotene z enakim številom točk (6).

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

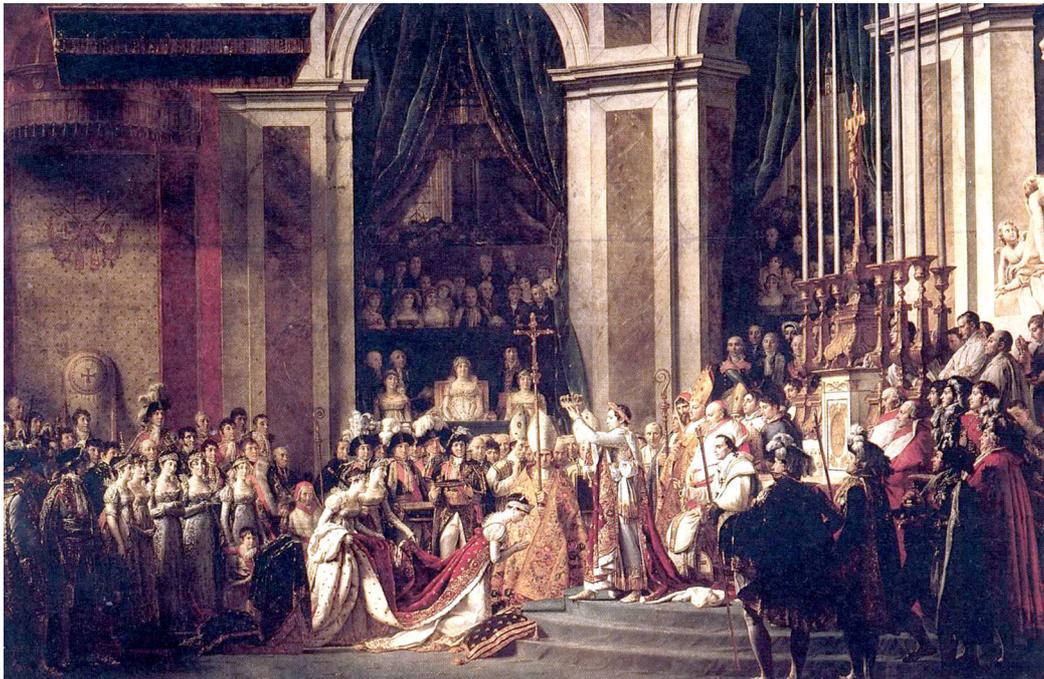
Ta pola ima 28 strani.

1. IKONOGRAFIJA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

- A) Kaj je skupna snov likovnih umetnin, predstavljanih na slikah od 1 do 5 in v barvni prilogi na sliki 1?

(1 točka)

- B) Slika 1 v barvni prilogi je rimski posnetek helenistične umetnine. V kakšni tehniki je izdelana? Natančneje predstavite to tehniko in njene značilnosti.

(1 točka)

- C) Slika 1 je eno od pionirskih del zgodnje renesanse. Slikar je spretno pričaral globino prostora. S katerim postopkom je to dosegel?

Opišite, kako slikar gradi prostor.

(1 točka)

- D) Zapišite avtorja in naslov slike 2.

Natančneje opišite vsebino slike.

(1 točka)

- E) Avtor umetnine na sliki 4 velja za največjega kiparja 19. stoletja. Zapišite njegovo ime.

Kipar velja za inovatorja. V kiparstvo je vnesel vsebinske in oblikovne novosti. Navedite 3 novosti, ki jih prinaša njegovo delo.

(1 točka)

- F) Kdo je avtor slike 5 in kaj ga je navdihnilo za to alegorično podobo nasilja in okrutnosti?

(1 točka)

2. POZNAVANJE UMETNOSTI PRAZGODOVINE

Slika 1

Slika 2

Slika 3

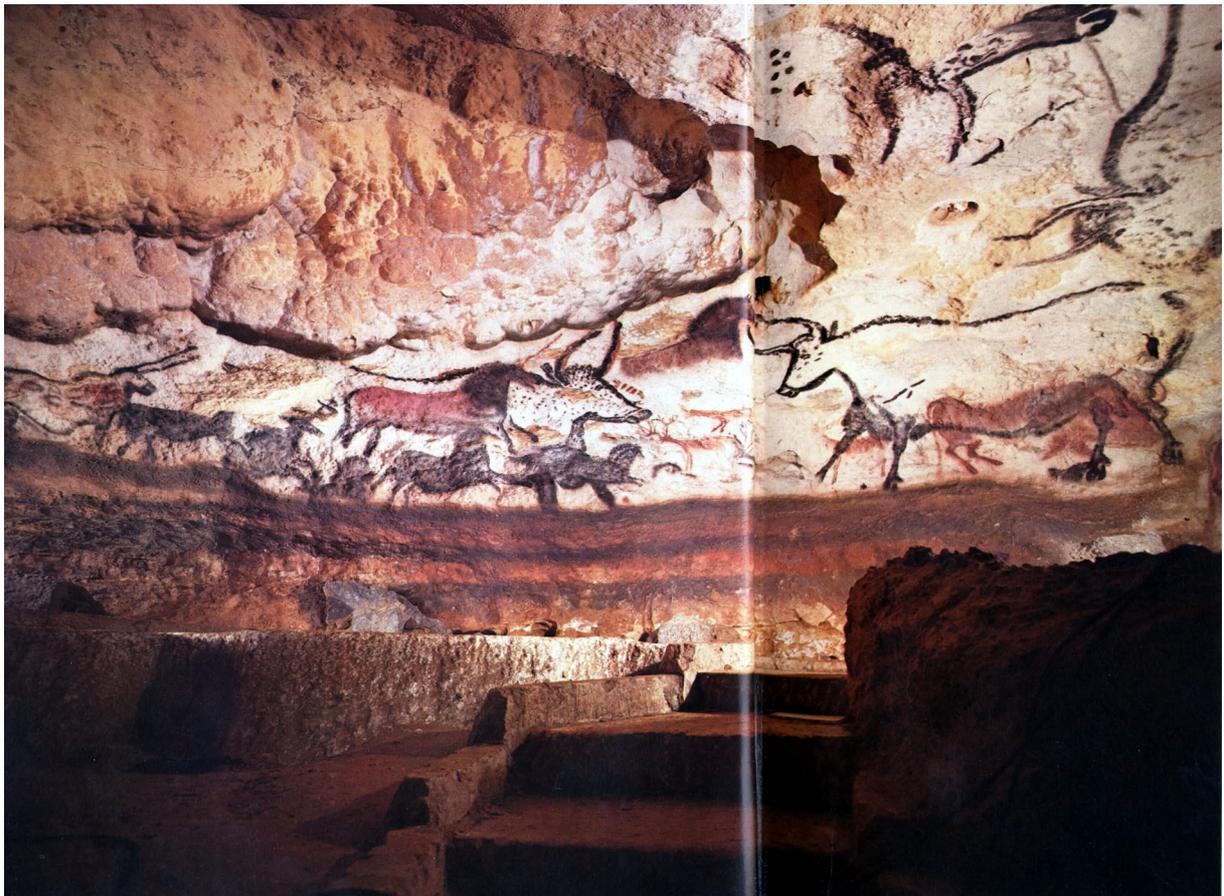
Slika 4

Slika 5

Slika 6

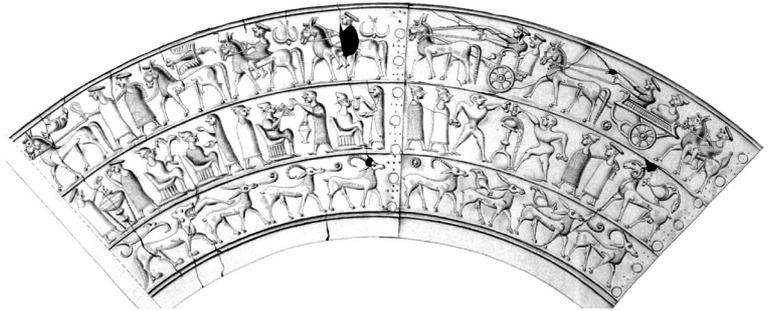
Slika 7

Slika 8

Slika 9

A) Slikovno gradivo razvrstite v obdobja prazgodovine.

V paleolitik sodijo dela: _____

V neolitik sodijo dela: _____

V kovinske dobe sodijo dela: _____

(1 točka)

- B) V prazgodovini se pojavljajo kipci »Vener«, vendar imajo v posameznih obdobjih različni pomen. Čemu služi Venera v paleolitu?

Kaj predstavlja Venera v neolitu?

(1 točka)

- C) Imenujte in opišite oblike megalitske umetnosti. Pomagajte si s slikovnim gradivom.

Na sliki št. 3 je upodobljen _____, to so _____

Na sliki št. 4 je upodobljen _____, to je _____

Na sliki št. 7 je upodobljen _____, to je _____

(1 točka)

- D) Katero delo je predstavljeno na sliki 8?

(1 točka)

- E) Kateri motivi so na frizih v sliki 9 predstavljeni na stenah te vrste pivske posode?

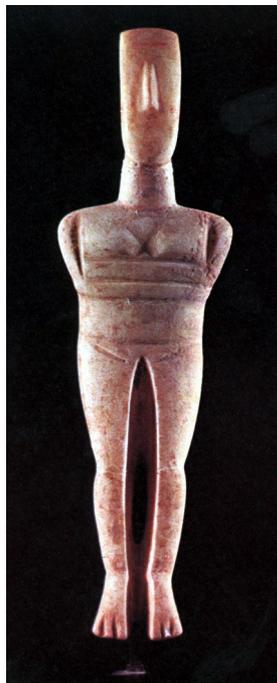
(1 točka)

- F) Kaj predstavlja mejnik med prazgodovinskimi kulturami in civilizacijami starega veka?

(1 točka)

3. PREPOZNAVANJE UMETNOSTI STARIH CIVILIZACIJ

Slika 1

Slika 2

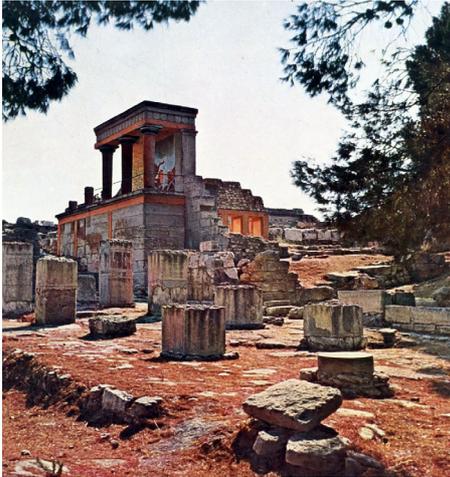
Slika 3

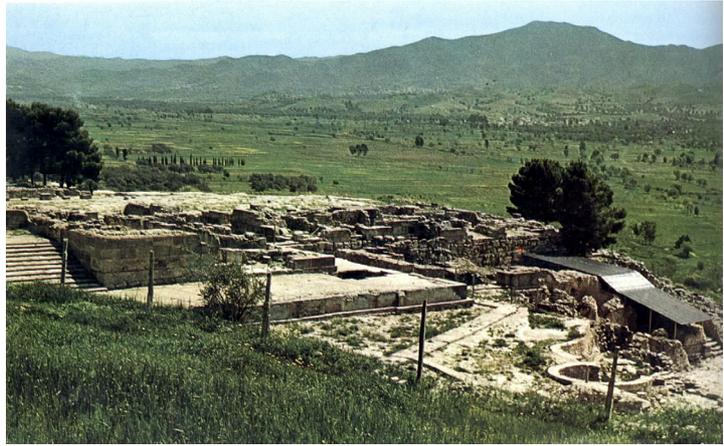
A) Kako s skupnim imenom imenujemo v slikovnem gradivu predstavljena umetnostna obdobja?

(1 točka)

Slika 4

Slika 5

Slika 6

- B) Primerjajte arhitekturi obeh civilizacij.
Navedite značilnosti kretske arhitekture (tri navedbe) (slike 4, 5 in 6).

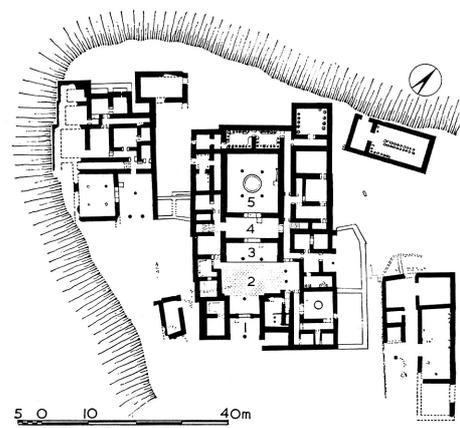
Slika 7

Slika 8

Slika 9

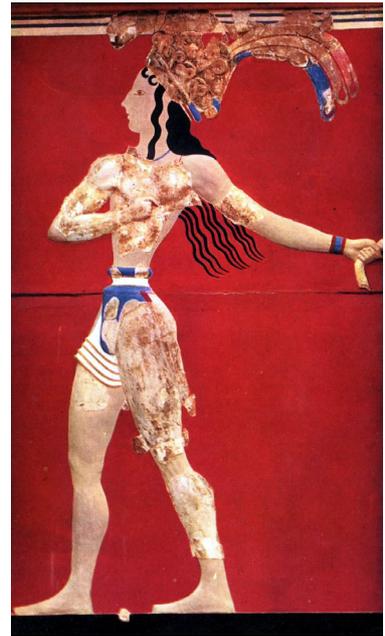
Navedite značilnosti mikenske arhitekture (tri navedbe) (slike 7, 8 in 9).

(2 točki)

Slika 10

Slika 11

- C) Stensko slikarstvo na Kreti dopolnjuje arhitekturo.
Kakšne so značilnosti slikarstva na Kreti? (Tri navedbe.) (Sliki 10 in 11.)

(1 točka)

Slika 12

- D) Naštejte nekaj značilnih motivov na Kreti? (Tri navedbe.) (Slike 10, 11 in 12.)

Slika 13

Slika 14

Kateri motivi so najpogosteje upodobljeni na pečatih v mikenski umetnosti? (Sliki 13 in 14.)

(1 točka)

E) Pojasnite izraza

Nekropola _____

Slika 15

Posmrtna maska (slika 15) _____

(1 točka)

4. PREPOZNAVANJE KIPARSTVA GRŠKE ANTIKE IN HELENIZMA

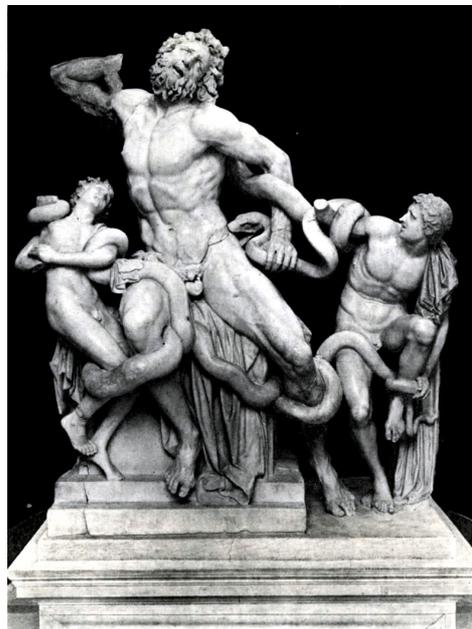
Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

A) Razporedite predstavljeno slikovno gradivo v obdobja grške antike in helenizma.

Geometrično obdobje predstavlja delo na sliki _____

Arhaično obdobje predstavljajo dela na slikah _____

Klasično obdobje predstavljajo dela na slikah _____

Helenistično obdobje predstavljajo dela na slikah _____

(2 točki)

B) Kako imenujemo kiparsko delo, predstavljeno na sliki 2?

Opišite predstavljeno delo. Navedite vsaj tri temeljne značilnosti.

(1 točka)

C) Imenujte umetnika, ki je ustvaril kiparsko delo, predstavljeno na sliki 4.

(1 točka)

- D) Avtor kiparskega dela, predstavljenega na sliki 1, je Praksiteles.
Kaj je značilno za kiparstvo tega obdobja? Navedite tri temeljne značilnosti.

(1 točka)

- E) Katere osebe se predstavljajo v kiparski kompoziciji na sliki 3?

(1 točka)

5. POZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA – SLOG IN IKONOGRAFIJA

Slika 1

Slika 2

- A) Poimenujte umetnostnozgodovinsko obdobje, ki je predstavljeno s spomeniki na slikah 1 in 2 ter 2, 3 in 4 v barvni prilogi, in navedite stoletje, v katerem je ta umetnost doživela največji razcvet.

(1 točka)

- B) Droben bronasti kipec na sliki 2 po tradiciji predstavlja najpomembnejšega vladarja tega obdobja. Za katerega vladarja gre?

(1 točka)

- C) Umetniki tega obdobja so se navdihovali v antični umetnosti. Kako se to kaže pri spomeniku na sliki 1?

(1 točka)

- D) Figuro na sliki 2 v barvni prilogi lahko prepoznate po atributu, ki je upodobljen v luneti nad prestolom. Poimenujte upodobljeno osebo.

(1 točka)

- E) Drugačen, a nič manj opazen je vpliv antike pri miniaturi na sliki 3 v barvni prilogi. V čem se kaže zgledevanje po antičnih vzorih?

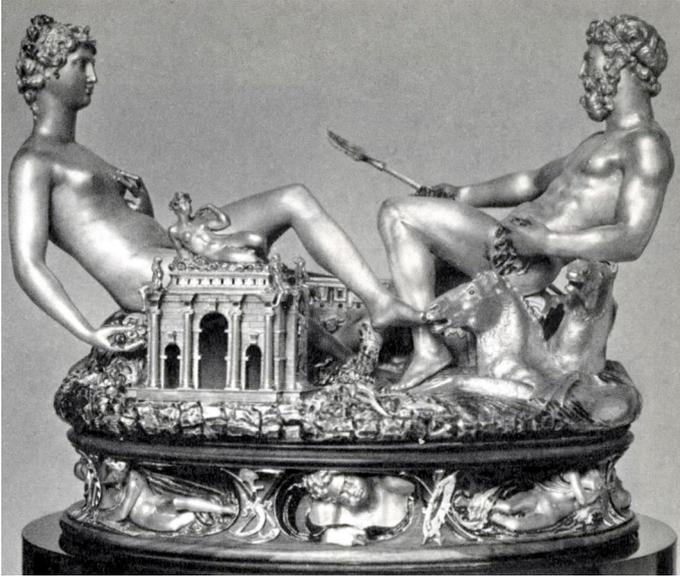
(1 točka)

- F) Na sliki 4 v barvni prilogi je upodobljena paviljonska arhitektura, ki ima bazen z vodo. Ob njej so različne živali, ki so se prišle odžejat. Kaj simbolizira arhitektura z vodnjakom?

(1 točka)

6. PREPOZNAVANJE SLOGOVNEGA OBDOBJA

Slika 1

Slika 2

- A) Na slikah 1 in 2 ter na slikah 5, 6 in 7 v barvni prilogi so predstavljene mojstrovine italijanskih umetnikov. Napišite posameznega avtorja.

Slika 1 _____

Slika 2 _____

Slika 5 v barvni prilogi _____

Slika 6 v barvni prilogi _____

Slika 7 v barvni prilogi _____

(1 točka)

- B) Kateremu umetnostnozgodovinskemu slogu pripadajo dela na pričujočih slikah in v katerem stoletju se je razvil ta slog?

_____ (1 točka)

- C) Po slikovnem gradivu navedite značilnosti tega sloga v:

oblikovanju kompozicije: _____

uporabi svetlobe in barv: _____

_____ (2 točki)

- D) Kaj so značilnosti oblikovanja človeškega telesa v tem umetnostnem obdobju (pomagajte si zlasti s sliko 2 in sliko 5 v barvni prilogi)?

_____ (1 točka)

- E) Na sliki 1 sta upodobljeni dve antični božanstvi. Koga predstavlja moška in koga ženska figura?

(1 točka)

7. SLOVENSKA UMETNOST – ILUZIONIZEM

- A) a) V katero umetnostno obdobje sodijo umetnine, predstavljene na slikah v barvni prilogi od 8 do 13?

- b) Opišite pojem iluzionizma, ki se nanaša na predstavljene stenske slike.

(1 točka)

- B) Imenujte mesta in stavbe, ki jih krasijo freske na slikah 8, 10, 11 in 12 v barvni prilogi.

(3 pravilni odgovori 1 točka)

- C) Kateri umetnik je ustvaril stropni freski na slikah 8 in 9 v barvni prilogi? (Lahko le priimek.)

(1 točka)

Slika 1

Slika 2

- D) Na Štajerskem je znana božjepotna cerkev (sliki 1 in 2 in slika 13 v barvni prilogi). Arhitektura, kiparstvo in slikarstvo so nastali sočasno. Opredelite pojem celostne umetnine.

(1 točka)

- E) Stenske slike v profanih stavbah imajo drugačno tematiko. Katere motive je izbral slikar za poslikavo na slikah 3, 4 in 5?

(1 točka)

Slika 3

Slika 4

Slika 5

- F) Na slikah 3, 4 in 5 so detajli slike 11 v barvni prilogi. Imenujte tu upodobljena božanstva. Prepoznajte vsaj enega oziroma eno.

(1 točka)

8. NEOKLASICIZEM

A) Kateri umetnik je ustvaril dela v slikah 14 in 15 v barvni prilogi? (Zadostuje priimek.)

(1 točka)

B) Umetnina na sliki 14 v barvni prilogi spada v slikarjev zgodnji opus.
Napišite naslov dela.

Opišite vsebino slike.

(1 točka)

C) Katerega vladarja povečuje umetnik na sliki 15 v barvni prilogi in kateri neposredno spoznavni motiv predstavlja?

(1 točka)

D) Umetnik je bil vodilni neoklasicistični slikar. Opreделите pojem neoklasicizma. (Vsaj 3 temeljne navedbe.)

(1 točka)

Slika 1

- E) Tudi kipar celopostavnega marmornega portreta Paoline Borgese na sliki 1 upošteva estetska načela neoklasicizma. Imenujte umetnika.

(1 točka)

Slika 2

- F) Na sliki 2 je delo neoklasicista Franca Kavčiča, ki pripada dediščini slovenskega slikarstva; napišite njegov naslov in iz katerega literarnega dela izvira prikazan motiv.

(1 točka)

9. POZNAVANJE ZGODOVINSKIH AVANTGARD

Slika 1

Slika 2

Slika 3

- A) Dogajanju v umetniških krogih na začetku 20. stoletja pravimo obdobje »zgodovinskih avantgard«. Značilno je, da so se okrog vodilnih osebnosti umetniki zbirali v gibanja in skupine. K vsakemu od spodaj zapisanih gibanj zapišite po enega vodilnega umetnika.

Fauvizem: _____

Ekspresionizem: _____

Kubizem: _____

(2 navedbi za 1 točko)

- B) Spremljajoči pojavi avantgardnih gibanj so bili tudi manifesti, ki opredeljujejo pravila, v katera mora privoliti vsak sodelujoči, in dajejo ustrezno orožje za boj z drugače mislečimi.

Preberite citate in iz enega od manifestov zapišite, katero od gibanj je poskušalo s tem podkrepiti svoja stališča.

1. *»Opevati hočemo ljubezen do nevarnosti, nagnjenost k energiji in drznosti.«*
2. *»... tuleč avtomobil, ki se zdi, da jaha na topovskem izstrelku, je lepši od samotraške Nike.«*
3. *»Slaviti hočemo vojno, edino higieno sveta, militarizem, patriotizem in uničevalna dejanja svobodobmislecev, lepe ideje, vredne, da zanje umremo, in prezir do žensk.«*
4. *»Uničiti hočemo muzeje, knjižnice in akademije vseh vrst in se boriti proti moralizmu.«*

(1 točka)

- C) Zapišite, kako so umetniki zgoraj navedene avantgardne smeri likovno izrazili svoja idejna prepričanja. Pomagajte si s sliko 1 in slikama 16 in 17 v barvni prilogi in zapišite dve navedbi.

(1 točka)

- D) Dadaizem je tisto avantgardno gibanje, ki bolj temelji na miselnem procesu kakor na konkretni izvedbi. Eden najbolj znamenitih likovnih objektov dadaizma je predstavljen na sliki 2. Poimenujte objekt in njegovega avtorja.

(2 navedbi za 1 točko)

- E) Ena od avantgardnih umetnostnih smeri je posegla tudi na filmsko področje. Film Andaluzijski pes, ki ga je režiral Louis Buñuel (glej sliko 3), je postal eno najbolj prepoznavnih del te smeri. Zapišite, v katero smer uvrščamo ta film.

(1 točka)

- F) Po letu 1910 se uveljavi abstraktna umetnost. Zapišite enega od pionirjev abstraktne umetnosti (glej slike 18 ali 19 v barvni prilogi) in razložite pojem abstraktna umetnost.

(obe navedbi za 1 točko)